

конференції жовтень 1998 р. — К.: Інститут законодавства Верховної Ради України, 1998. — 99. — 104 с.

11. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України від 10.12.2004. — № 50. — Ст. 540.

12. Про затвердження Положення про порядок укладання, виконання та денонсації міжнародних договорів України міжвідомчого характеру: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 1994 року № 422 // Зібрання постанов Уряду УРСР. — 1994. — № 10. — С. 301.

13. Сырых В. М. Теория государства и права: Учебник / В. М. Сырых. — М.: Юридический Дом «Юстицинформ», 2001. — 592 с.

14. Котюк В. О. Теорія права: Курс лекцій: Навчальний посібник для юрид. фак. вузів / В. О. Котюк. — К.: Вентурі, 1996. — 2008 с.

15. Опришко В. Ф. Подолання наслідків Чорнобильської катастрофи: проблеми систематизації законодавства / Віталій Федорович Опришко // Голос України. — 2011. — 7 квітня (№ 63). — С. 4.

Стаття надійшла до друку 7 вересня 2011 року.

УДК 349.3

В. М. Остапович, асистент кафедри теорії та історії держави і права ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Стаття присвячена актуальним проблемам запровадження в Україні загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, зокрема і громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Ключові слова: загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування, громадяни, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Статья посвящена актуальным проблемам внедрения в Украине обязательного государственного социального медицинского страхования, в том числе и граждан, пострадавших вследствие Чернобыльской катастрофы.

Ключевые слова: обязательное государственное социальное медицинское страхование, граждане, пострадавшие вследствие Чернобыльской катастрофы.

This article is devoted to topical problems of implementation of compulsory for all state social medical insurance in Ukraine, including Citizens Affected by the Chernobyl Disaster.

Key words: compulsory for all state social medical insurance, Citizens Affected by the Chernobyl Disaster.

26 квітня 2011 року минуло 25 років від дня аварії на Чорнобильській атомній електростанції. Однак з кожним роком, який віддаляє нас від цієї страшної катастрофи планетарного масштабу, не зменшується кількість проблем, пов'язаних з подоланням наслідків цієї аварії та соціального захисту постраждалих осіб. Однією з таких проблем, яка з роками набуває все більшої і більшої актуальності, є проблема забезпечення надання безоплатної медичної допомоги громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави [6].

Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи — катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави [6].

Стаття 12 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [4] передбачає, що охорона здоров'я — один з пріоритетних напрямів державної діяльності. Держава формує політику охорони здоров'я в Україні та забезпечує її реалізацію. Державна політика охорони здоров'я забезпечується бюджетними асигнуваннями в розмірі, що відповідає її науково обґрунтованим потребам, але не менше десяти відсотків національного доходу.

Здоров'я населення України характеризується критично низьким рівнем. Показники смертності населення в Україні у 2—4 рази перевищують аналогічні показники в країнах Європейського Союзу. Україна має найвищий в Європі рівень депопуляції насе-

лення. Темпи поглиблення демографічної кризи загрожують національній безпеці України.

На здоров'я і відтворення населення негативно впливають забруднення навколишнього природного середовища, наслідки Чорнобильської катастрофи, погіршення умов життя, поширення соціально небезпечних захворювань, таких як туберкульоз і СНІД, наркоманія і алкоголізм. Усе це обумовлює зростання потреб у медичній допомозі, що за умов обмеженого фінансування галузі зменшує можливості системи охорони здоров'я у забезпеченні населення якісними медичними послугами.

Стан здоров'я населення України прямо залежить від рівня фінансування системи охорони здоров'я, але за останні 15 років цей рівень не піднімався вище 3,4 % обсягу ВВП за мінімальної потреби у 5 %. Водночас у європейських країнах цей показник вже давно перевищує 10 %.

Отже, як бачимо, найбільшою проблемою вітчизняної галузі охорони здоров'я є фінансування за залишковим принципом та неефективне використання коштів, так як в Україні фінансуються не конкретні потреби пацієнта, який звернувся за медичною допомогою, а установи, що, на мою думку, ще більше поглиблює кризові явища в цій сфері. Ситуація, яка склалась в охороні здоров'я, є найгострішою в Україні. Десятки тисяч хворих громадян не мають змоги отримати гарантовану Конституцією України безоплатну медичну допомогу саме внаслідок недостатнього та неефективного фінансування. Заробітна плата медичних працівників залишається дуже низькою, практично на рівні мінімального прожиткового рівня, тобто на рівні оплати праці некваліфікованих працівників. Така ситуація, на жаль, часто негативно впливає на морально-етичне ставлення медичних працівників до хворих. Особливо негативно ця ситуація впливає на громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, так як постійно, з кожним роком зростає захворюваність і смертність серед цієї категорії громадян України, а лікування є досить дороговартісним.

Згідно даних, які наведені у Зверненні до Президента України В.Ф. Януковича Всеукраїнської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України» напередодні 25 річниці Чорнобильської катастрофи, витрати на стаціонарне лікування у порівнянні з 1999 роком скоротилися приблизно у 20 разів [5].

Тому в цій ситуації особливої актуальності набуває проблема запровадження в Україні загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, як додаткового джерела фінансування надання медичної допомоги.

На сьогоднішній день у світовій практиці є три основні форми фінансування охорони здоров'я: бюджетна, бюджетно-страхова і приватна.

Фінансування охорони здоров'я за рахунок медичного страхування переважає в Німеччині (78 %), Італії (87 %), Франції (71 %), Швеції (91 %).

Теоретико-правове обґрунтування обов'язкового медичного страхування розглядається в працях таких науковців, як: Александрова О. Ю., Андреева О. В., Борецький В. М., Герасименко М. Ф., Григор'єв І. Ю., Радиш Я. Ф., Сенюта І. Я., Стеценко В. Ю., Х. Я. Терешко, О. Р. Ящищак [1, 2, 7, 24—28].

На мою думку, достатньо ґрунтовно актуальні проблеми запровадження в Україні обов'язкового медичного страхування розкриті та проаналізовані в монографії В. Ю. Стеценко «Обов'язкове медичне страхування в Україні (адміністративно-правові засади запровадження)» [25].

Страховання у сфері медичної діяльності (медичне страхування) — це сукупність правових норм, що регулюють суспільні відносини з приводу захисту майнових інтересів фізичних осіб при отриманні медичної допомоги у разі настання страхових випадків, визначених договором страхування або чинним законодавством за рахунок страхових грошових фондів, які формуються із страхових внесків [25, с. 73—74].

В. Ю. Стеценко вважає, що до принципів загальнообов'язкового соціального медичного страхування можуть бути віднесені:

— солідарності — в силу загальнообов'язкового характеру даного виду страхування: здоровий платить за хворого, багатий за бідного, молодий за особу похилого віку;

— рівності — забезпечує всім громадянам рівні можливості в отриманні медичних послуг, які надаються за рахунок коштів страхового фонду у рамках відповідних державних гарантій;

— загальнообов'язковості, за винятком окремих категорій осіб, для яких може передбачатися окремий порядок здійснення медичного страхування;

- державного гарантування прав застрахованих, яке не залежить від платоспроможності страховика;
- доступності реалізації своїх соціальних гарантій у сфері охорони здоров'я для всіх прошарків населення;
- ретельна регламентація та суворий контроль з боку держави [25, с. 74].

Обов'язкове медичне страхування запроваджено у Російській Федерації, Грузії, Молдові, Киргизстані, Естонії, Литві та Латвії.

Україна фактично залишається єдиною державою в Європі, в якій відсутнє обов'язкове медичного страхування

«Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [8] відповідно до Конституції України визначають принципи та загальні правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування громадян в Україні.

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування — це система прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної, часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття із незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим ним органом (далі — роботодавець), громадянами, а також бюджетних та інших джерел, передбачених законом [8].

Згідно ст. 4 «Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [8] одним з видів загальнообов'язкового державного соціального страхування є медичне страхування.

На підставі п. 2 ч. 1 ст. 25 «Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [8] за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, зокрема, надається такий вид соціальних послуг та матеріального забезпечення, як медичне страхування:

- діагностика та амбулаторне лікування;
- стаціонарне лікування;
- надання готових лікарських засобів і виробів медичного призначення;
- профілактичні та освітні заходи;

— забезпечення медичної реабілітації осіб, які перенесли особливо важкі операції або мають хронічні захворювання.

Обсяг послуг, що надаються за рахунок коштів обов'язкового медичного страхування, визначається базовою та територіальними програмами обов'язкового медичного страхування, які затверджуються в порядку, встановленому законодавством.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про страхування», страхування — це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб і юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) і доходів від розміщення коштів цих фондів. Цей Закон регулює відносини у сфері страхування і спрямований на створення ринку страхових послуг, посилення страхового захисту майнових інтересів підприємств, установ, організацій і фізичних осіб. Однак дія цього Закону не поширюється на державне соціальне страхування, одним з видів якого, як зазначалося вище, є медичне страхування.

З моменту прийняття «Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [8], який одним з видів загальнообов'язкового державного соціального страхування передбачає медичне страхування, виповнилося більше тринадцяти років, однак станом на сьогоднішній день Закон України про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні так і не прийнятий і, відповідно, цей вид страхування не запроваджений, що досить негативно впливає на стан надання медичної допомоги громадянам України.

20 травня 2009 року у Верховній Раді України відбулися парламентські слухання на тему «Шляхи реформування охорони здоров'я та медичне страхування в Україні».

Учасники парламентських слухань відзначили, що система охорони здоров'я, яка має вирішувати питання поліпшення здоров'я населення України, втрачає державні функції і перебуває у занедбаному стані. Однак кардинальних змін можна досягти тільки через системну реформу та комплексний, законодавчо врегульований перехід системи охорони здоров'я на модель бюджетно-страхової медицини.

Учасники вищезазначених парламентських слухань наголосили, що початком реформ у системі охорони здоров'я України має стати прийняття Верховною Радою України Закону України про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове медичне страхування в Україні, проект якого розроблений Комітетом Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, за участю Міністерства охорони здоров'я України. Зазначеним законопроектом передбачається запровадження в Україні обов'язкового медичного страхування, заснованого на принципі соціальної солідарності, що відповідає міжнародним нормам і Конституції України.

Підтримуючи запровадження обов'язкового медичного страхування в Україні та необхідність здійснення реформ у системі охорони здоров'я, учасники парламентських слухань рекомендують зокрема Верховній Раді України визнати, що запровадження в Україні системи обов'язкового медичного страхування є необхідним кроком задля поліпшення здоров'я та життя населення України. У зв'язку з цим вважати пріоритетним та прискорити розгляд законопроектів:

— про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні (реєстр. № 4744), поданого народними депутатами України Бахтєвою Т. Д., Сорочинською-Кириленко Р. М., Коновалюком В. І., Шаровим І. Ф., Григорович Л. С., Передерієм В. Г., Коржем В. П., Карпуком В. Г., Самофаловим Г. Г., Маньковським Г. В. [23];

— про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. № 1040), поданого народними депутатами України Сухим Я. М., Денісовою Л. Л. [20];

— про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. № 1040-1), поданого народними депутатами України Григорович Л. С., Добряком Є. Д., Карпуком В. Г. та ін. [21];

— про внесення змін до деяких законів України (щодо запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування) (реєстр. № 1040-2), поданого народними депутатами України Шевчуком О. Б., Папієвим М. М. [22];

— щодо реформування фінансування системи охорони здоров'я та впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні [9].

З дня схвалення Верховною Радою України Рекомендацій парламентських слухань на тему: «Шляхи реформування охорони

здоров'я та медичне страхування в Україні» [9] минуло більше як півтора року, однак станом на сьогоднішній день законопроект про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні (реєстр. № 4744), поданий народними депутатами України Бахтеєвою Т. Д., Сорочинською-Кириленко Р. М., Коновалюком В. І., Шаровим І. Ф., Григорович Л. С., Передерієм В. Г., Коржем В. П., Карпуком В. Г., Самофаловим Г. Г., Маньковським Г. В. [23] так і знаходиться на розгляді в комітеті, а законопроекти про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. № 1040), поданий народними депутатами України Сухим Я. М., Денісовою Л. Л. [20], про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування (реєстр. № 1040-1), поданий народними депутатами України Григорович Л. С., Добряком Є. Д., Карпуком В. Г. та ін. [21], про внесення змін до деяких законів України (щодо запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування) (реєстр. № 1040-2), поданий народними депутатами України Шевчуком О. Б., Папієвим М. М. [22] 17 грудня 2010 року відхилені Верховною Радою України.

Протягом останніх 10 років до Верховної Ради України III—VI скликань було внесено більше десяти законопроектів, які стосуються запровадження в Україні загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування, однак жоден з них з тих або інших причин не став законом [11—23]. Ще Верховною Радою України третього скликання в другому читанні 17 січня 2002 року було проголосовано проект Закону України «Про обов'язкове державне соціальне медичне страхування», (реєстр. № 6152-1 від 09.01.2001 р.), внесений народним депутатом України І. А. Франчуком [11], але цей проект не був підтриманий Верховною Радою України у третьому читанні.

Необхідно погодитися з думкою провідних науковців, які займаються проблемами медичного права, щодо причин не прийняття Верховною Радою України законодавчого акту про запровадження в Україні обов'язкового медичного страхування, які є наступними:

— політична: у численних нормативно-правових актах передбачена необхідність прийняття закону про обов'язкове соціальне медичне страхування, але політичної волі для реального запровадження цього інституту немає;

— економічна: чинне законодавство України не містить цілісного підходу до державного регулювання фінансових відносин у системі охорони здоров'я;

— соціальна: обов'язкове соціальне медичне страхування як нове для України правове явище не отримало одностайності ані серед фахівців, ані серед населення;

— інформаційна: не повною мірою проводиться об'єктивне інформування як професійне, наприклад медико-правової спільноти, так і загальне — населення, про переваги та ризики обов'язкового соціального медичного страхування, про перспективи як загальнодержавні, так і точкові — для кожного пацієнта, медичного працівника;

— організаційна: слід створити передумови та забезпечити комплексні механізми для запровадження обов'язкового соціального медичного страхування, що відповідно потребуватиме, зокрема професійного кадрового ресурсу, незалежного матеріально-технічного забезпечення та фінансування [26, с. 58—59].

У Програмі економічних реформ України на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [10, с. 24] зазначено, що III етапом (до кінця 2014 р.) реформи медичного обслуговування є зокрема, підготовка до запровадження загальнообов'язкового державного медичного страхування

Тому, одним з законопроектів, необхідних для реалізації вищезазначеної Програми економічних реформ України на 2010-2014 роки, є проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне медичне страхування» (щодо запровадження додаткових джерел фінансування охорони здоров'я; запровадження договірних відносин і закупівлі медичних послуг за громадські кошти; забезпечення гарантованого рівня надання безоплатної кваліфікованої медичної допомоги у визначеному законодавством обсязі).

Враховуючи критичний стан з наданням безоплатної медичної допомоги громадянам України, рівень захворюваності та смертності, з метою реалізації положень ч. 1 ст. 49 Конституції України, ст. 4, п. 2 ч. 1 ст. 25 «Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», вважаю, що Верховній Раді України необхідно невідкладно розглянути та прийняти відповідний Закон України про загальнообов'язкове

державне соціальне медичне страхування в Україні. Це, на мою думку, буде сприяти збільшенню фінансування медичної галузі, забезпеченню контролю за формуванням та використанням коштів, відповідно до сучасних вимог зміні організаційної структури та управління галуззю, забезпеченню підвищення ефективності та якості медичної допомоги, її доступності як для всього населення загалом, так і для громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, зокрема.

При розробці законопроекту про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування в Україні необхідно врахувати досвід країн, де ця система соціального страхування вже запроваджена і діє, а це передусім наші найближчі сусіди — Росія та Молдова, й обрати оптимальну для України модель.

На мою думку, запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, необхідно здійснювати за рахунок коштів державного бюджету. З цією метою у проекті Загальнодержавної програми подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на 2012—2016 роки та у проектах Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік необхідно передбачити кошти на загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи. Також необхідно внести відповідні зміни до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [4] щодо права на загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи за рахунок коштів державного бюджету.

Література

1. *Борецкий В. М.* Правовые основы медицинского страхования / В.М.Борецкий, В.И.Ермыкин // Актуальные проблемы правового регулирования медицинской деятельности: материалы 1-й Всероссийской научно-практической конференции. — М., 16 мая 2003 г. / [под общ. ред. С. Г. Стеценко]. — М.: Издательская группа «Юрист», 2003. — С. 318—319.
2. *Григорьев И. Ю.* Оценка деятельности ОМС как организационно-правового механизма повышения эффективности управления здравоохранением / И. Ю. Григорьев // Вестник новых медицинских технологий. — 2002. — № 3. — С. 114—115.

3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 року № 2801-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1993. — № 4. — Ст. 19.

4. Закон України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28 лютого 1991 року за № 796-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР). — 1991. — № 16. — Ст. 200.

5. Звернення Всеукраїнської громадської організації інвалідів «Союз Чорнобиль України» до Президента України В. Ф. Януковича: [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://chernobyl.ck.ua/ua/view_post.php?id=35.

6. Конституція України від 28 червня 1996 р., ст. 16 // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.

7. Обязательное медицинское страхование: что нужно знать медицинскому работнику / [Н. Ф. Герасименко, И. Ю. Григорьев, О. Ю. Александрова, О. В. Андреева]. — М.: МЦФЭР, 2003. — 269 с.

8. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 23. — Ст. 121.

9. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Шляхи реформування охорони здоров'я та медичне страхування в Україні» від 21 жовтня 2009 року № 1651-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2009. — № 51. — Ст. 760.

10. Програма економічних реформ України на 2010—2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»: [Електронний ресурс] / Офіційне представництво Президента України. — Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_2.pdf.

11. Проект Закону України «Про обов'язкове державне соціальне медичне страхування», № 6152-1 від 09.01.2001 р. (Подання І. А. Франчуком): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=9580.

12. Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та медичне страхування» № 3370 від 04.04.2003р. (Подання Поліщука М. Є., Римарука О. І., Бахтеєвої Т. Д., Бондаренко В. Д., Лободи М. В., Сятині М. Л.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=14757.

13. Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та медичне страхування» № 3370 від 08.10.2003р. (Подання Поліщука М. Є., Римарука О. І., Бахтеєвої Т. Д., Бондаренко В. Д., Лободи М. В., Сятині М. Л.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=14757.

14. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове медичне страхування» № 3370-1 від 27.01.2004р. (Подання Добкіна М.М., Морозова О.В.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=17002.

15. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» № 4505 від 12.12.2003 р. (Подання Франчука І.А. Богатирьової Р.В., Григорович Л.С.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=16630.

16. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» № 4505-1 від 06.02.2004 р. (Подання Шурми І. М. Кузьменко П. П., Сухого Я. М.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=17122.

17. Проект Закону України «Про обов'язкове медичне страхування» № 5655 від 16.06.2004 р. (Подання Добкіна М. М., Морозова О. В., Хомутиніча В. Ю.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=18400.

18. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування № 3155 від 09.02.2007 р. (Подання Сухого Я. М., Денісової Л. Л., Шевчука С. В., Мельничука М. В.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=29461.

19. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування № 3155-1 від 12.02.2007 р. (Подання Бульби С. С., Григорович Л. С., Карпука В. Г., Стасів Л. В.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=29462.

20. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» №1040 від 27.11.2007 р. (Подання Сухого Я. М., Денісової Л. Л.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=30749.

21. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» № 1040-1 від 18.12.2007 р. (Подання Григорович Л. С., Добряка Є. Д., Карпука В. Г.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31130.

22. Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України (щодо запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування» № 1040-2 від 25.01.2008р. (Подання Шевчука О. Б., Папієва М. М.): [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=31304.

23. Проект Закону України «Про фінансування охорони здоров'я та обов'язкове соціальне медичне страхування в Україні» № 4744 від 30.06.2009 р. (Подання Бахтєєвої Т. Д., Сорочинської-Кириленко Р. М., Коновалюка В. І., Шарова І. Ф., Григорович Л. С., Передерія В. Г., Кожра В. П., Карпука В. Г., Самофалова Г. Г., Маньковського Г. В.): [Еле-

ктронний ресурс]/Верховна Рада України. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=35697.

24. *Радиш Я. Ф.* Медичне страхування : нав. посіб. / Я. Ф. Радиш. — Вид-во НАДУ, 2005. — 88 с.

25. *Стеценко В. Ю.* Обов'язкове медичне страхування в Україні (адміністративно-правові засади запровадження): Монографія. / В. Ю. Стеценко. — К.: Атіка, 2010. — 320 с.

26. Страхування в галузі охорони здоров'я: Навч. посібник / Дячук І. Б., Сенюта І. Я. та ін.; за заг. ред. Сенюти І. Я. — Львів: Вид-во ЛОБФ «Медицина і право», 2010. — 216 с.

27. *Терешко Х. Я.* Медицинское страхование: теоретико-правовые аспекты / Х. Я. Терешко // Научные труды III Всероссийского съезда (Национального конгресса) по медицинскому праву, Россия, Москва, 30—31 мая 2007 г. — М.: НАМП, 2007. — С. 279—283.

28. *Ящищак О. Р.* Місце медичного страхування в системі фінансових послуг України / О. Р. Ящищак // Медичне право України: проблеми становлення та розвитку: Матеріали I Всеукраїнської конференції, 19—20 квітня 2007 р. — Л.: ЛОБФ «Медицина і право», 2007. — С. 343—350.

Стаття надійшла до друку 14 вересня 2011 року.

УДК 346.2

І. В. Сіра, викладач кафедри
цивільного і господарського права
Чернігівського державного інституту економіки і управління,
аспірант кафедри правового регулювання економіки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАКИ АЕС ЯК ВІДОКРЕМЛЕНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Досліджено правовий статус атомних електричних станцій як відокремлених підрозділів державного підприємства «Національна атомна енергогенеруюча компанія «Енергоатом», а також виділяються їх основні ознаки.

Ключові слова: атомні електростанції, відокремлені підрозділи, ДП НАЕК «Енергоатом», Статут ДП НАЕК «Енергоатом», Положення атомних електростанцій, суб'єкти господарювання, територіальна відокремленість, організаційна відокремленість, функціональна відокремленість.